

یاد از آن چه که

این گونه ندیده بودم. انگاری نیستی کتابی را که فرزند نخست خود می‌دانستم و برایم سوگلی چهارگانه متوسطه به شما می‌آمد، رویدادی بسیار غم‌انگیز می‌پنداشتم. آهسته آهسته خاطرات تلخ و شیرین با آن بودن، به یاد افتاد. از تلاش‌های بسیاری که برای انتخاب نوع و اندازه فونت گرفته تا فاصله میان سطرهای متن، از الگوی متفاوت قطع کتاب گرفته تا صفحه‌آرایی نوآورانه آن، از جست و جو و انتخاب عکس برای آن گرفته تا طرح جلدی متفاوت که روزها صرف آن شد. از نوشتن مقدمه‌های احساسی برای هر فصل گرفته تا حاشیه‌های کوتاه اما دلنشین، از یاران زنده و سفر کرده* صمیمی، باوفا و کوشا گرفته تا آنانی که ساختار و محتوای کتاب را بی‌اندکی درنگ نامهربانانه برنمی‌تافتند. از ساعت‌ها تلاش بی‌مزد دوستان گمنام گرفته تا شرمندگی ناشی از برخی کم‌بودها و نارسایی‌ها و...

اما کتاب شیمی (۱) فرزندی بسیار شایسته هم بود. با افتخار و به همراه کتاب جغرافیا جایزه ملی محیط‌زیست را از آن خود کرد و در میان کتاب‌های درسی خود را در جایگاهی قرار داد که از زمان تأسیس دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی و در واقع سازمان پژوهش برنامه‌ریزی آموزشی تاکنون هیچ کتابی به آن دست نیافته بود. بسیاری از نهادها آن را تحسین کردند و بسیاری از افراد آن را خواندنی‌ترین کتاب درسی نامیدند و البته بسیاری هم مخالف آن بودند و بر طبل «وای شیمی یا» می‌کوفتند.

و اما اکنون این کتاب رفته است، اگرچه بر این باورم که تا مدت‌ها یاد آن چه به نیکی و چه به بدی در ذهن‌های بسیاری باقی خواهد ماند، به‌ویژه میلیون‌ها نفری که به ناچار یا از روی علاقه آن کتاب را خواندند یا تدریس کردند. ولی خاطر این کتاب همواره در ذهن شیفتگان به آموزش با کیفیت شیمی باقی خواهد ماند.

اینک ناراحتی و زانوی غم به بغل گرفتن کمکی به ماجرا نمی‌کند. جایی برای افسردگی و حسرت گذشته نیست.

بهار دیگری فرا رسید و آواز خوش پرندگان سکوت سخت و سرد زمستانی را درهم شکست و شادمانه مزده زندگی دوباره طبیعت و دگرگونی زمین و زمان را به گوش فلک رساند. و توای دوست و همراه عزیز آیا می‌شنوید؟ آیامی‌شنوید که باز طبیعت کهن با همان نوای آشنا تو را، ما را به خود فرا می‌خواند و نهیب بیدار باش می‌زند و هوشیاری مان را طلب می‌کند؟ به ما یادآور می‌شود که تحولی در راه است. آیا آماده هستید؟ آیا شکیبایی و طاقت دگرگونی دیگری در زندگی خود را دارید؟ باید از طبیعت بیاموزیم که تحول را پیاپی تجربه می‌کند. می‌میرد و باز زنده می‌شود، اما خم به ابرو نمی‌آورد. مقاومتی هم در برابر تغییر نشان نمی‌دهد، بلکه آن را پیوسته انتظار می‌کشد. اگرچه بهار به‌عنوان نماد سرزندگی و شادابی شناخته می‌شود ولی بیش از آن، می‌توان بهار را نتیجه انعطاف‌پذیری و آمادگی همیشگی برای دگرگونی دانست. پس اگر به ماندگاری و جاودانگی می‌اندیشید راه طبیعت را برگزینید. امید است درس این معلم دانا را خوب بیاموزیم و در کار و زندگی به‌کار بندیم. بهاران و سال نو بر شما همراه ارجمند مبارک باد.

چندی پیش از دوستی شنیدم که کتاب شیمی (۱) برای سال آینده چاپ نمی‌شود و با حذف سال نخست دوره آموزش متوسطه و تغییر نظام آموزشی از پنج-سه-چهار به شش-سه-سه، این کتاب برای همیشه از گردونه آموزش شیمی کشور حذف می‌شود. با شنیدن این خبر هم چون پدری که فرزند دل‌بند و محبوب خود را از کف داده است، تمام وجودم را درد وصف‌ناپذیری فرا گرفت و تا شبانگاه از ناراحتی به خود می‌پیچیدم. در آخرین دقایق نیمه شب از روی دل‌تنگی فرصتی فراهم آوردم تا نسخه الکترونیکی کتاب یاد شده را در رایانه شخصی خویش پیدا کنم و با ورق زدن آن انگاری آلبوم تولد تا... کتاب را لحظه لحظه از ذهن خود بگذرانم.

در این حین گاهی لبخند گاهی تلخند، گاهی بغض گاهی اشک. این واکنش برایم بسیار عجیب می‌نمود. تاکنون خود را

* به یاد دو دوست و همکار ارجمندمان شادروان آقای دکتر علی سیدی اصفهانی و زنده‌یاد آقای محمدعلی پزشپور

له رفت!

اگر شاگرد خوب طبیعت باشیم باید با این رفتن کنار بیاییم و مشتاقانه انتظار ارائه کارهای بهتری را در آینده نزدیک داشته باشیم. بی تردید چنین خواهد بود اگر با این تجربه ارزشمند به

تولید کتاب‌های درسی تازه‌ای برای نظام سه ساله در پیش همت گماریم. امید است چنین شود و در آینده نزدیک شاهد تألیف کتاب‌های درسی متفاوت و برجسته‌ای باشیم که با حضورشان در جامعه آموزشی کشور نویدبخش تحولی چشم‌گیر در آموزش شیمی باشند. کتاب‌هایی که بهتر و بیش‌تر از پیش پاسخگوی نیازهای امروز و فرای دانش‌آموزان کشور و بستر ساز تحقق هدف‌های متعالی نظام آموزشی در کلاس‌های درس و با بازدهی بالا باشد، کتاب‌هایی که برای دستیابی به توسعه پایدار بر حفظ محیط‌زیست تأکید ورزد، توانایی‌های ملی در حوزه شیمی را به خوبی به همگان نمایان سازد و با تقویت خودباوری، اعتمادبه‌نفس و مسؤلیت‌پذیری در آینده‌سازان کشور راه را برای ساختن ایرانی آباد و سربلند فراهم آورد.

این‌ها آرزوهایی است که همه شیفتگان به آموزش شیمی در آستانه تولدی دیگر در دل دارند و چشم‌انتظار آن‌ها هستند. اکنون و در این دوره انتظار شما خواننده گرامی نیز با توجه به تجربه گرانسنگی که در آموزش شیمی اندوخته‌اید، می‌توانید

ویژگی‌هایی را که برای کتاب‌های درسی سه سال متوسطه دوم ایده‌آل می‌دانید، برای ما بفرستید. تا پایان شهریور ۹۴ در نشانی

الکترونیکی مجله چشم‌انتظار دیدگاه‌های ارزشمند شما هستیم. بی تردید درج بهترین پیشنهادها در یکی از شماره‌های آتی مجله می‌تواند برای برنامه‌ریزان و مؤلفان کتاب‌های درسی آینده آموزنده و بسیار راه‌گشا باشد.